ספרא — פרק יא

[א] "והיה השדה בצאתו ביובל" – מלמד (ס"א מגיד) שהשדה קרוי לשון זכר בלשון הקדש. מה "קדש" (ויקרא כז, יד) אמור להלן – אינו יוצא אלא בפדיון, אף "קדש" האמור כאן – לא יצא אלא בפדיון;

[ב] מלמד שהכהנים נכנסים לתוכה ונותנים את דמיה, דברי ר' יהודה. ר' שמעון אומר נכנסים אבל לא נותנים. ר' אלעזר אומר לא נכנסים ולא נותנים אלא נקראת שדה רטושין עד היובל השני; לא נגאלה – נקראת רטושי רטושין עד היובל השלישי; לעולם אין הכהנים נכנסים בה עד שיגאלנה אחר.

[ג] "כשדה החרם לכהן תהיה אחוזתו" מה תלמוד לומר? מנין אתה אומר שדה שהיא יוצאה לכהנים ביובל וגאלה אחד מן הכהנים והרי היא תחת ידו; יכול יאמר "הואיל והוא יוצא לכל אחיו הכהנים, הרי היא תחת ידי – הרי היא שלי"? תלמוד לומר "כשדה החרם לכהן תהיה אחוזתו" – שדה אחוזתו של כהן שלו, אין זו שלו; אלא יוצא לכל אחיו הכהנים.

[ד] "ואם את שדה מקנתו אשר לא משדה אחוזתו" מה תלמוד לומר? מנין אתה אומר הלוקח שדה מאביו ומת אביו ואחר כך הקדישה; יכול תהיה לפניו כשדה מקנה? תלמוד לומר "ואם את שדה מקנתו אשר לא משדה אחוזתו" – שדה שאינה שדה אחוזה, יצאה זו שהיא שדה אחוזה, דברי ר' מאיר. ר' יהודה ור' שמעון אומרים: הלוקח שדה מאביו, הקדישה, ואחר כך מת אביו; יכול תהיה לפניו כשדה מקנה? תלמוד לומר "ואם את שדה מקנתו אשר לא משדה אחוזתו" – שדה שאינה ראויה להיות שדה אחוזה, יצאה זו שהיא ראויה להיות שדה אחוזה. שדה מקנה אינה יוצאה לכהנים ביובל שאין אדם מקדיש דבר שאינה שלו. "וחשב לו הכהן את מכסת" – אין "מכסת" אלא דמיה; מלמד שהוא נותן את שוויה.

[ה] ר' אליעזר אומר, צא וראה! נאמר כאן "וחשב" ונאמר להלן (ויקרא כז, יח) "וחשב": מה "וחשב" האמור להלן – נותן בזרע חומר שעורים חמשים שקל כסף, אף "וחשב" האמור כאן – נותן בזרע חומר שעורים חמשים שקל כסף.

[ו] "ונתן את הערכך ביום ההוא" – שלא ישהא; שאפילו מרגליות בקלים אין לה אלא מקומה בשעתה.

[ז] "בשנת היובל ישוב השדה לאשר קנהו מאתו" – יכול הגזבר הנקנה ממנו? תלמוד לומר "לאשר לו אחוזת הארץ". יאמר "לאשר לו אחוזת הארץ"! מה תלמוד לומר "לאשר קנהו מאתו"? מנין אתה אומר שדה שיצתה לכהנים ומכרה הכהן והקדישה הלוקח; יכול כשיגיע יובל השני תחזור לבעלים הראשונים? תלמוד לומר "לאשר קנהו מאתו". "וכל ערכך יהיה בשקל" – אין נערכין פחות מסלע.

"בשקל הקדש" מה תלמוד לומר? לפי שנאמר (במדבר יח, טז) "ופדויו מבן חדש תפדה", יכול בעבדים ובשטרות ובקרקעות? תלמוד לומר "בשקל הקדש". אין לי אלא סלעים של קדש; מנין לרבות דבר המטלטל? תלמוד לומר "תפדה" – לרבות דבר המטלטל. אם כן למה נאמר "בשקל הקדש"? פרט לעבדים ולשטרות ולקרקעות.

[ח] "עשרים גרה יהיה השקל" – לימדך כמה הוא סלע. מנין אם רצה לרבות, ירבה? תלמוד לומר "יהיה". מנין אם רצה לפחות, לא יפחות? תלמוד לומר (במדבר יח, טז) "...הוא".